

De strijd van Joe Von

Marsha Cusic

Inleiding: Rien Wisse

Joe Von Battle runde een krap decennium (1948-1957) vanuit zijn platenwinkel aan 3530 Hastings Street, Detroit de platenlabels JVB en Von en bracht daarnaast nog incidentele releases uit op de labels Viceroy en Gone. Nadat hij in 1957 was gestopt met het uitbrengen van platen, zette hij zijn platenzaak voort, maar de aanleg van de Chrysler Freeway noopte hem om in 1960 te verkassen naar 12th Street, vanwaar hij achtereenvolgens op twee lokaties zijn platenzaak continueerde. In 1962-63 werden op het vanuit New York opererende label Battle nog singles en LP's met door Joe opgenomen materiaal uitgebracht.

Von Battle bleef zijn platenzaak runnen totdat die tijdens de rassenrellen in 1967 vrijwel met de grond gelijk werd gemaakt, een klap die hij niet meer te boven is gekomen. Hij is in 1973 overleden. Over Von Battle en zijn labels is relatief weinig gepubliceerd. Marsha Cusic, een dochter van Joe, werkt aan een boek over haar vader en diens rol in de muziekwereld. Onderstaand artikel is daarvan alvast een voorproefje.

Mijn vader, Joe Von Battle, was een belangrijke, maar minder bekende platenbaas en producer van blues en gospel in Detroit. Hij zat in de muziekbusiness van eind jaren '40 tot 1967. Hij was e genaar van de legendarische Joe's Record Shop op 3530 Hastings Street en later op 12th Street in Detroit. In de loop van die jaren heeft hij onder andere John Lee Hooker, Aretha Franklin, Little Willie John, Jackie Wilson en Sonny Boy Williamson in zijn geïmproviseerde studio achter in de winkel opgenomen. Nadat hij, aan het einde van de Tweede Wereldoorlog, in het kader van 'het laatste erin, het eerste er weer uit' bij auto- en munitiefabriek Briggs was ontslagen en tevens een baan als sleuvengraver voor de gasfabriek had gehad, zwoer mijn vader dat hij onder geen beding langer voor een baas wilde werken. Vastbesloten om eigen baas te worden, maar, volgens een artikel uit de Michigan Chronicle uit de late jaren '40, 'met in zijn zakken niets anders dan een pakje sigaretten', begon hij vanuit z'n huis of soms ook vanuit een kruiwagen, die hij op en neer over Hastings Street reed, platen te verkopen. In 1948 stond in diezelfde Michigan Chronicle het verhaal dat een Joodse weduwe in 1945 haar zaak wilde verkopen. Op de stoep van die winkel deed zij mijn vader een aanbod. 'Ik zag een

man die het bordje met 'gesloten' aan de deur van de winkel wilde hangen', zo vertelt Joe Von Battle in de Michigan Chronicle. 'Op die manier ben ik de zakenwereld ingerold. Ik verkocht platen uit mijn eigen collectie voor 25 dollarcent per stuk'. In dat artikel vertelt hij dat hij op een gegeven moment \$100.000 aan omzet had (voor die tijd een hele grote som geld) en dat hij aan het eind van de jaren veertig 35.000 platen op voorraad had. Bij zakenlui die zich met zwarte muziek bezighielden, stond hij die tijd bekend als 'The Mighty Joe Von Battle'. Mijn vader is als Joe Battle geboren, maar hij vond het elegantier om het Duits-Europese 'Von' aan zijn naam toe te voegen. Als iemand die zich in de tijd dat zwarten hevig werden gediscrimineerd staande wist te houden, begreep hij dat de toevoeging 'Von' hem kon helpen om zijn Afrikaans-Amerikaanse afkomst, voor platen- en radiomensen die niet openlijk met zwarten wilden handelen, te verdoezelen. Ook dacht hij dat hij met 'Von' aan zijn naam toegevoegd, beter als Afro-Amerikaanse platenbaas en producer in de muziekbusiness zou worden getolereerd. Joe Von Battle werd in de platenindustrie bekend als 'Von Battle', op de Europese manier dus (zoals Von Trapp). Dat was nu precies zijn bedoeling. Buiten de muziekwereld was hij een doodgevone man. Hij zag 'Von' als zijn tweede voornaam. Joe Von Battle zag in 1915 in Macon, Georgia het levenslicht. Gedurende de grote migratie van zwarten in de jaren dertig kwam hij in Detroit terecht. Hij, zijn eerste vrouw en zijn vier kinderen hadden

Foto's - boven: Joe Von Battle in de winkel op 12th Street, halverwege de jaren zestig (Joe Von Battle Jr.), onder: Little Sonny en John Lee Hooker voor de zaak op Hastings Street, 1959 (Jacques Demètre)

